ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 21. janvārī [1]

Lieta C-448/14

Davitas GmbH
pret
Stadt Aschaffenburg

(Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bavārijas Federālā administratīvā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Sabiedrības veselības aizsardzība — Jaunu pārtikas produktu laišana tirgū — Regula (EK) Nr. 258/97 — 1. panta 2. punkta c) apakšpunkts — Piemērošanas joma — Jēdziens „pārtikas produkts vai pārtikas produkta sastāvdaļa ar jaunu molekulāro struktūru

Ievads

1. Izskatāmā lieta dod Tiesai iespēju precizēt Regulā (EK) Nr. 258/97 [2] paredzēto jaunu pārtikas produktu laišanas Eiropas Savienības tirgū tiesiskā regulējuma piemērošanas jomu.

2. *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavārijas Federālā administratīvā tiesa, Vācija) izskatīšanā ir iesniegts strīds starp *Davitas GmbH* (turpmāk tekstā – "*Davitas*") un Vācijas iestādēm par šo pēdējo minēto iestāžu noteikto aizliegumu tirgot produktu ar nosaukumu "De Tox Forte", kas ir pārtikas produkts, kura sastāvā ir klinoptilolīts – minerālviela, kas sastāv no vulkāniskā akmens pulvera.

3. Tiesvedība pamatlietā ir par to, vai šāda viela, kas atrodas dabā un nav radusies cilvēku darbības rezultātā, bet ko līdz šim cilvēki nav patērējuši uzturā, ir jauns pārtikas produkts Regulas Nr. 258/97 1. panta izpratnē, kādēļ pirms tā laišanas tirdzniecībā tas būtu jāpakļauj šajā regulā paredzētajai nekaitīguma pārbaudei.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

4. Regulas Nr. 258/97 1. pants ir formulēts šādi:

"1. Šī regula attiecas uz jaunu pārtikas produktu vai jaunu pārtikas [produktu] sastāvdaļu laišanu tirgū [Savienībā].

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 27. janvāra Regula, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām (OV L 43, 1. lpp.), kas pēdējo reizi grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Regulu (EK) Nr. 596/2009 (OV L 188, 14. lpp.).

2. Šo regulu piemēro, laižot tirgū [Savienībā] pārtikas produktus un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras līdz šim [Savienībā] ievērojami nav izmantotas un kuras atbilst šādām kategorijām:

c) [3] pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas ar jaunu vai apzināti modificētu pirmatnējo molekulāro struktūru;

d) pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras sastāv vai ir izdalītas no mikroorganismiem, sēnēm vai aļģēm;

e) pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras sastāv vai ir izdalītas no augiem, un pārtikas produktu sastāvdaļas, kuras izdalītas no dzīvniekiem, izņemot pārtikas produktus un pārtikas produktu sastāvdaļas, kas iegūtas ar tradicionālo vairošanos vai pavairošanu un kam ir droša pārtikas produktu lietošanas vēsture;

f) pārtikas produkti un pārtikas produktu sastāvdaļas, kurām piemērots pašlaik neizmantots ražošanas process, ja šis process izraisa ievērojamas izmaiņas pārtikas produktu vai pārtikas produktu sastāvdaļu sastāvā vai struktūrā, kas ietekmē to uzturvērtību, vielmaiņu vai nevēlamu vielu līmeni."

Vācijas tiesiskais regulējums

5. Likuma par pārtikas produktiem, plaša patēriņa precēm un dzīvnieku pārtikas produktiem (*Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch*) tā 2013. gada 3. jūnijā publicētajā redakcijā (*BGBl.* I, 1426. lpp.), kas pēdējo reizi grozīts ar 2013. gada 7. augusta likumu (*BGBl.* I, 3154. lpp.), 39. panta 2. punktā ir noteikts:

"Kompetentās iestādes pieņem vajadzīgos lēmumus un īsteno pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai konstatētu pārkāpumu vai kliedētu nopietnas aizdomas par to vai lai atlīdzinātu par konstatētiem pārkāpumiem, vai novērstu tos nākotnē, kā arī lai aizsargātu pret draudiem veselībai vai pret krāpšanas risku. It īpaši tās var:

[..]

3. aizliegt vai ierobežot produktu ražošanu, apstrādi vai laišanu tirdzniecībā,

[..]."

6. Saskaņā ar Noteikumu par Kopienu tiesību normu īstenošanu attiecībā uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām (*Verordnung zur Durchführung gemeinschaftsrechtlicher Vorschriften über neuartige Lebensmittel und Lebensmittelzutaten*) to 2000. gada 14. februārī publicētajā redakcijā (*BGBl.* I, 123. lpp.), kas pēdējo reizi grozīti ar 2008. gada 27. maija paziņojumu (*BGBl.* I, 919. lpp.), 3. panta 1. punktu:

"Izņemot 2. punktā norādītos gadījumus, persona, kas ir atbildīga par laišanu tirgū, nevar laist tirgū pārtikas produktus un pārtikas produktu sastāvdaļas Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta izpratnē bez atbilstoši Regulas Nr. 258/97 3. panta 2. punktā minētajā procedūrā piešķirtas atļaujas."

3 — Kategorijas, kas paredzētas a) un b) apakšpunktā, proti, pārtikas produkti, kas satur ģenētiski modificētus organismus vai sastāv no tiem, kā arī pārtikas produkti, kas ražoti no ģenētiski modificētiem organismiem, bet nesatur tos, ir izslēgtas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regulu (EK) Nr. 1829/2003 par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV L 268, 1. lpp.).

Pamatlieta

7. No 2012. gada 1. augusta *Davitas* Vācijā tirgoja "De Tox Forte", pārtikas produktu, kura vienīgā sastāvdaļa ir klinoptilolīts.

8. 2013. gada janvārī *Stadt Aschaffenburg* (Ašafenburgas pilsēta, Vācija) lūdza Bavārijas federālās zemes Veselības un pārtikas nekaitīguma birojam (*Bayerisches Landesamt für Gesundheit und Lebensmittelsicherheit*) veikt viena šā produkta parauga analīzi.

9. Pamatojoties uz šā biroja iesniegto ekspertīzes ziņojumu, ar 2013. gada 6. jūnija lēmumu *Stadt Aschaffenburg* kvalificēja šo produktu kā "jaunu pārtikas produktu" Regulas Nr. 258/97 izpratnē un aizliedza *Davitas* tā tirdzniecību līdz atļaujas saņemšanai laist to tirgū atbilstoši šīs regulas noteikumiem.

10. *Davitas* iesniedza pieteikumu *Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg* (Bavārijas federālās zemes Administratīvā tiesa Vircburgā) atcelt šo lēmumu.

11. Savā pieteikumā *Davitas* neapstrīdēja faktu, ka līdz 1997. gada 15. maijam, kas ir Regulas Nr. 258/97 piemērošanas atsauces datums, klinoptilolīta izmantošana cilvēku patēriņam Savienībā bija niecīga, bet uzsvēra, ka konkrētā viela nevar tikt kvalificēta kā "jauns pārtikas produkts", jo tā neatbilst nevienai no Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c)–f) apakšpunktā minētajām kategorijām.

12. Konkrētāk attiecībā uz šīs tiesību normas c) apakšpunktā minēto kategoriju *Davitas* precizēja, ka klinoptilolītam nav "jauna pirmatnējā molekulārā struktūra", jo "De Tox Forte" izgatavošanā izmantotās vielas molekulārā struktūra dabā ir pastāvējusi labu laiku pirms 1997. gada 15. maija.

13. Ar 2014. gada 23. aprīļa spriedumu *Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg* (Bavārijas federālās zemes Administratīvā tiesa Vircburgā) noraidīja *Davitas* prasību, tostarp norādot, ka, lai piemērotu Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu, pietiek ar to, ka pirms 1997. gada 15. maija klinoptilolīts nav ticis izmantots kā pārtikas produkts. Šīs vielas agrākai esamībai neesot nozīmes.

14. Šo spriedumu *Davitas* pārsūdzēja *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavārijas Federālā administratīvā tiesa), kurai ir radušās šaubas par Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunkta interpretāciju.

Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

15. Šajā kontekstā *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavārijas Federālā administratīvā tiesa) ir izlēmusi apturēt tiesvedību lietā un iesniegt Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"Vai prasītājas pārdotais produkts "De Tox Forte" ir pārtikas produkts vai pārtikas produktu sastāvdaļa ar jaunu molekulāro struktūru Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē?

Vai atbildes sniegšanai uz jautājumu ir pietiekami it īpaši, ka šis produkts, kura sastāvā ir viela *Klinoptilolith*, ar tā noteikto primāro molekulāro struktūru vēl pirms 1997. gada 15. maija netika izmantots kā pārtikas produkts, vai papildus ir arī vajadzīgs, ka šis produkts tiek ražots ražošanas procesā, kurā tiek radīta jauna vai apzināti modificēta molekulārā struktūra, tātad runai ir jābūt par vielu, kura iepriekš dabā nebija sastopama?"

16. Iesniedzējtiesas lēmums, kas datēts ar 2014. gada 15. septembri, Tiesas kancelejā tika saņemts 2014. gada 26. septembrī. Rakstveida apsvērumus ir iesnieguši lietas dalībnieki pamatlietā, *Landesanwaltschaft Bayern* (Bavārijas federālās zemes advokatūra), kas procesā pamatlietā piedalās atbilstoši lomai, ko tai piešķir Vācijas publiskās tiesības, Grieķijas valdība un Eiropas Komisija.

17. Šie lietas dalībnieki un ieinteresētās personas, izņemot Grieķijas valdību, piedalījās arī tiesas sēdē, kas notika 2015. gada 29. oktobrī.

Analīze

18. Ar saviem prejudiciālajiem jautājumiem, kurus es ierosinu izvērtēt kopā, iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas noskaidrot, vai pārtikas produkta vai pārtikas produkta sastāvdaļas ar jaunu vai apzināti izmainītu molekulāro struktūru jēdzieni Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē aptver dabā pastāvošu minerālas izcelsmes vielu, kas nav izmantota tādā ražošanas procesā, kas varētu izmainīt tās molekulāro struktūru, ja šī struktūra Savienības teritorijā nav tikusi izmantota pārtikas produktu ražošanā pirms 1997. gada 15. maija.

19. Šie jautājumi ir pamats Tiesai pirmo reizi sniegt Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunkta interpretāciju [4].

20. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un noteikumu, kuru daļa tā ir, mērķi [5]. Arī Savienības tiesību normas ģenēze var sniegt noderīgus elementus tās interpretēšanai [6].

21. Jāatzīmē, ka Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punktam ir centrāla loma šīs regulas sistēmā, ievērojot, ka tajā ir definēta tās piemērošanas joma, precizējot jēdzienu "jauns pārtikas produkts vai jauna pārtikas produkta sastāvdaļa" [7].

22. Jau no šīs tiesību normas vārdiskā formulējuma izriet, ka definīcija ietver divus kumulatīvus elementus.

23. Pirmkārt, par jauniem pārtikas produktiem uzskata tādus, kuru patēriņš cilvēku uzturā Savienības teritorijā līdz Regulas Nr. 258/97 spēkā stāšanās datumam, proti, 1997. gada 15. maijam, bija nenozīmīgs [8].

24. Otrkārt, konkrētajam pārtikas produktam ir jāietilpst kādā no četrām šīs regulas 1. panta 2. punkta c)–f) apakšpunktā minētajām kategorijām.

25. Kategorija, kas paredzēta minētajā c) apakšpunktā, kura valodu versijas Savienības oficiālajās valodās lielā mērā sakrīt, aptver pārtikas produktus "ar jaunu vai apzināti modificētu pirmatnējo molekulāro struktūru" [9].

26. Iesniedzējtiesas jautājumi konkrēti attiecas uz formulējuma "jauna pirmatnējā molekulārā struktūra" interpretāciju.

4 — Tiesai jau ir bijusi izdevība izvērtēt citas šā 1. panta normas lietās, kurās tika taisīti spriedumi *HLH Warenvertrieb* un *Orthica* (C-211/03, C-299/03 un no C-316/03 līdz C-318/03, EU:C:2005:370), kā arī *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8).

5 — It īpaši skat. spriedumus *Merck* (292/82, EU:C:1983:335, 12. punkts) un *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 34. punkts).

6 — Spriedums *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50. punkts).

7 — Spriedumi *HLH Warenvertrieb* un *Orthica* (C-211/03, C-299/03 un no C-316/03 līdz C-318/03, EU:C:2005:370, 82. punkts), kā arī *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8, 15. punkts). Es izmantošu tikai apzīmējumu "pārtikas produkts", jo aplūkojamajā gadījumā dalījumam starp pārtikas produktiem un pārtikas produktu sastāvdaļām nav nozīmes.

8 — Spriedumi *HLH Warenvertrieb* un *Orthica* (C-211/03, C-299/03 un no C-316/03 līdz C-318/03, EU:C:2005:370, 87. punkts), kā arī *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8, 15. punkts).

9 — Skat. it īpaši vācu valodas versiju ("Lebensmittel und Lebensmittelzutaten mit neuer oder gezielt modifizierter primärer Molekularstruktur"), angļu valodas versiju ("foods and food ingredients with a new or intentionally modified primary molecular structure") vai poļu valodas versiju ("żywność i składniki żywności o nowej lub celowo zmodyfikowanej podstawowej strukturze molekularnej").

27. Šajā ziņā pieteikuma iesniedzēja pamatlietā apgalvo, ka apzīmējums "jauna" norāda uz molekulāru struktūru, kas nav pastāvējusi dabā un kas ir radusies cilvēku darbības rezultātā, un ka šis apzīmējums tātad attiecas uz vielu, kuras molekulas ir radījis vai izmainījis cilvēks. Tā uzsver, ka "De Tox Forte" veidojot vulkāniskais akmens tā dabiskajā stāvoklī, kas ir saberzts pulverī atbilstoši senai metodei, taču neizmainot tā molekulas.

28. Turpretim citi lietas dalībnieki un ieinteresētās personas [10] uzskata, ka, lai pirmatnējo molekulāro struktūru varētu uzskatīt par jaunu, ir pietiekami ar to, ka pārtikas produktos Savienībā tā nav tikusi izmantota pirms 1997. gada 15. maija.

29. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tādu jēdzienu nozīme un tvērums, kuriem Savienības tiesības nesniedz nekādu definīciju, ir jānoskaidro saskaņā ar to ierasto nozīmi ikdienas valodā, ievērojot kontekstu, kādā tie tiek lietoti, un ar tiesisko regulējumu, kura daļu tie veido, sasniedzamos mērķus [11].

30. Šajā ziņā Regulā Nr. 258/97 lietotā apzīmējuma "jauna" parastā nozīme neļauj kliedēt šaubas, kas ir radušās izskatāmajā lietā. Proti, šis uz molekulāro struktūru attiecinātais īpašības vārds tikpat labi var norādīt gan uz jaunradītu, gan uz cilvēku pārtikā jaunizmantotu molekulu.

31. Jāatzīmē, ka no pirmā acu uzmetiena interpretācija, saskaņā ar kuru ir runa par cilvēku pārtikā jaunizmantotu molekulu, var šķist diskutabla, ievērojot definīcijas "jauns pārtikas produkts" bināro struktūru.

32. Kā es jau norādīju, šī definīcija norāda ne vien uz patēriņa neesamības Savienībā kritēriju, bet arī uz Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c)–f) apakšpunktos paredzētajām pārtikas produktu kategorijām. Atsauce uz šīm kategorijām šo definīciju padara par izsmeļošu saimnieciskās darbības subjektu tiesiskās noteiktības interesēs.

33. Ja apzīmējums "jauna pirmatnējā molekulārā struktūra" tiek saprasts kā norādošs uz vielu, kurai ir molekulāra struktūra, kas Savienībā nav izmantota cilvēku pārtikā pirms 1997. gada 15. maija, tas lielā mērā atbilst pirmajam definīcijas elementam, proti, faktam, ka pirms šā datuma pārtikas produkts Savienībā nav ticis patērēts.

34. Tomēr šī atbilstība divu definīcijas kritēriju starpā attiecas vienīgi uz pārtikas produktiem, kas neietilpst Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktos paredzētajās kategorijās un kas nav tikuši ražoti tādā jaunā ražošanas procesā, kas izraisa ievērojamas izmaiņas šīs tiesību normas f) apakšpunkta izpratnē. Tātad galvenokārt ir runa par pārtikas produktiem, kas sastāv no minerālas izcelsmes vielām.

35. Šī atbilstība izriet no fakta, ka Savienības likumdevējs nav paredzējis īpašu kategoriju attiecībā uz jauniem pārtikas produktiem, kas sastāv no minerālas izcelsmes vielām.

36. Likuma roba esamība šajā ziņā ir tikusi pamanīta Regulas Nr. 258/97 nesenās reformas ietvaros. Proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/2283 [12] 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta iii) punktā šobrīd ir paredzēta atsevišķa kategorija, kas aptver "pārtikas produkt[u], kas sastāv, ir izdalīts vai ražots no minerālas izcelsmes materiāliem".

10 — *Stadt Aschaffenburg, Landesanwaltschaft Bayern*, Grieķijas valdība un Komisija.

11 — It īpaši skat. spriedumu *Hotel Sava Rogaška* (C-207/14, EU:C:2015:414, 25. punkts).

12 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Regula (ES) par jauniem pārtikas produktiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1169/2011 un atceļ Regulu Nr. 258/97 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1852/2001 (OV L 327, 1. lpp.).

37. Taču saistībā ar Regulu Nr. 258/97, pēc mana ieskata, šo robu iespējams izlabot, interpretējot 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķim un tās vispārējai sistēmai.

38. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Regulai Nr. 258/97 ir dubults mērķis: pirmkārt, nodrošināt jauno pārtikas produktu iekšējā tirgus darbību un, otrkārt, aizsargāt sabiedrības veselību no riskiem, ko šie produkti var izraisīt [13].

39. Regula Nr. 258/97 ir vispārējs tiesiskais regulējums, ciktāl tā aptver visus jaunos pārtikas produktus neatkarīgi no to izcelsmes, izņemot atsevišķas jomas, kas ir regulētas nozaru tiesību aktos [14].

40. Konkrētā tiesību norma definē šīs regulas piemērošanas jomu, paredzot raksturīgās iezīmes, kas ļauj kvalificēt pārtikas produktus kā "jaunus".

41. Svarīgi atzīmēt, ka gan šīs tiesību normas vispārējais raksturs, gan tās mērķis izslēdz, ka to varētu interpretēt šauri.

42. It īpaši, pretēji tam, ko norāda pieteikuma iesniedzēja pamatlietā, nevar apgalvot, ka Regula Nr. 258/97 paredz aizsargāt sabiedrības veselību vienīgi no vielām, kuras nepastāv dabā un kuras ir radījis vai izmainījis cilvēks.

43. Tā šīs regulas 1. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā norādītie pārtikas produkti, proti, tie, kas sastāv no mikroorganismiem, sēnēm, aļģēm, augiem vai dzīvniekiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir radušies cilvēka darbības rezultātā, tiek kvalificēti kā "jauni" vienīgi tā iemesla dēļ, ka pirms atsauces datuma Savienībā tie nav bijuši patēriņā.

44. Pēc mana ieskata, tāds pats apsvērums ir attiecināms uz pārtikas produktiem, kas ietilpst šīs tiesību normas c) apakšpunktā minētajā kategorijā, kuri ir jākvalificē kā "jauni", ja viela ar konkrēto molekulāro struktūru nav bijusi Savienībā patēriņā esošo pārtikas produktu sastāvā pirms Regulas Nr. 258/97 spēkā stāšanās datuma.

45. Šajā ziņā jāatzīmē, ka attiecībā pret citām Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punktā nosauktajām kategorijām c) apakšpunktā minētajai jauno pārtikas produktu kategorijai piemīt atsevišķas specifiskas iezīmes.

46. Atšķirībā no šīs tiesību normas d) un e) apakšpunkta, kuros organiskās vielas ir klasificētas atkarībā no to izcelsmes, un no minētas tiesību normas f) apakšpunkta, kas attiecas uz pārtikas produktiem, kuri ir ražoti jauna veida ražošanas procesā, kas izraisījis ievērojamas izmaiņas to sastāvā vai struktūrā, šīs pašas tiesību normas c) apakšpunktā ir ietverta vispārīgāka norāde uz pārtikas produkta "pirmatnējo molekulāro struktūru".

47. Turklāt, kā to pamatoti atzīmē *Stadt Aschaffenburg* un Komisija, šeit ir runa par vienīgo kategoriju, kas var ietvert tos jaunos pārtikas produktus, kuru sastāvā nav iepriekš minētajos d) un e) apakšpunktos minēto organisko vielu un kas nav ražoti jauna veida ražošanas procesā minētā f) apakšpunkta izpratnē.

48. Ņemot vērā šos apsvērumus, gadījumā, ja c) apakšpunkts tiktu interpretēts šauri, jēdziena "jauns pārtikas produkts" tvērums tiktu ievērojami samazināts.

13 — Spriedumi *Monsanto Agricoltura Italia* u.c. (C-236/01, EU:C:2003:431, 74. punkts) un *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8, 22. punkts).

14 — Tā ģenētiski modificēti pārtikas produkti ir regulēti Regulā Nr. 1829/2003. Turklāt pārtikas produkti ir regulējuma priekšmets, ja un ciktāl tie tiek izmantoti kā pārtikas fermenti, pārtikas piedevas, pārtikas aromatizētāji vai ekstrakcijas šķīdinātāji. Skat. Regulas Nr. 258/97 2. panta 1. punktu. Ar izvērtējuma procesā esošu likumdošanas iniciatīvu tiks radīti nozares noteikumi attiecībā uz pārtikas produktiem, kas iegūti, izmantojot klonētus dzīvniekus (COM(2013) 893, 2013. gada 18. decembris).

49. It īpaši, ja formulējums "jauna molekulārā struktūra" tiktu interpretēts kā tāds, kas apzīmē vienīgi cilvēka radītās vielas, tas izraisītu to, ka no Regulas Nr. 258/97 piemērošanas jomas tiktu izslēgtas visas minerālās izcelsmes vielas, kaut gan tās nevar ietilpt šīs regulas 1. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktos paredzētajās kategorijās.

50. Tāpēc tāda jauna pārtikas produkta definīcijas interpretācija, kas no šīs definīcijas izslēdz visu vispārīgu pārtikas produktu kategoriju, būtu pretrunā ar aplūkojamā tiesiskā regulējuma vispārpiemērojamību, kā arī ar tā iepriekš aprakstīto mērķi.

51. Turklāt interpretāciju, saskaņā ar kuru aplūkojamajā kategorijā ietilpst vielas ar tādu molekulāro struktūru, kas vēl nav tikusi izmantota cilvēku pārtikā, apstiprina arī konkrētās tiesību normas ģenēze.

52. Šīs kategorijas definīcijā, kāda tā bija formulēta sākotnējā Komisijas priekšlikumā, bija ietverta norāde uz "produktu, kura sastāvā ir izmainīta pārtikas molekula [..] vai molekula, attiecībā uz kuru pārtikas nozarē nav veikta izpēte" [15]. Grozītajā priekšlikumā šī kategorija tika pārformulēta tā, lai tā norādītu uz pārtikas produktiem "ar jaunu vai apzināti modificētu pirmatnējo molekulāro struktūru, kas līdz šim parasti nav tikuši lietoti kā pārtikas produkti vai pārtikas produktu sastāvdaļas" [16]. Fakts, ka šī pēdējā teikuma daļa bez atsevišķa pamatojuma nav saglabāta Padomes kopējā nostājā, nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas norāda uz likumdevēja gribu ierobežot konkrētās kategorijas tvērumu [17].

53. Turklāt, kā tas izriet no Vācijas iestāžu apsvērumiem un no Komisijas rakstveida atbildēm uz Tiesas uzdoto jautājumu, interpretācija, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā paredzētajā kategorijā ietilpst vielas ar tādu molekulāro struktūru, kas vēl nav tikusi izmantota pārtikā, ir bijusi par pamatu konsekventai praksei šīs regulas piemērošanā.

54. Tieši atbilstoši šai praksei jau iepriekšējos mēģinājumos laist klinoptilolītu tirgū Savienībā tas ir ticis kvalificēts kā "jauns pārtikas produkts". Pamatojoties uz trīs dalībvalstu pieprasījumiem un sniegto informāciju, tas kā jauns pārtikas produkts ir iekļauts informatīvajā un juridiski nesaistošajā Komisijas publicētajā sarakstā "Novel food catalogue" [18].

55. Starp citu, likumdevējs ir sekojis tādiem pašiem apsvērumiem, lai precizētu jauna pārtikas produkta definīciju Regulā 2015/2283, ar kuru Regula Nr. 258/97 ir tikusi atcelta. Proti, šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) punktā ir ietverta norāde uz pārtikas produktiem "ar jaunu vai apzināti modificētu primāro molekulāro struktūru, ja minētā struktūra netika Savienībā izmantota kā pārtikas produkts vai pārtikas produkta sastāvā pirms 1997. gada 15. maija".

56. Šajā ziņā jāatzīmē, ka gan no Regulas 2015/2283 preambulas 8. apsvēruma [19], gan no fakta, ka tās 3. pantā ir pārņemts tas pats atsauces datums, kas paredzēts Regulā Nr. 258/97, proti, 1997. gada 15. maijs, izriet, ka likumdevējam nav bijis nodoma paplašināt minētās jaunās regulas piemērošanas jomu salīdzinājumā ar Regulas Nr. 258/97 piemērošanas jomu.

15 — Skat. priekšlikuma Padomes regulai (EEK) par jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām (COM(1992) 295, galīgā redakcija, 1992. gada 7. jūlijs, OV C 190, 3. lpp.) I pielikumu, kurā ir uzskaitītas produktu kategorijas, kas ietilpst pašreizējās regulas piemērošanas jomā.

16 — Skat. grozītā priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) par jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu (COM(1993) 631, galīgā redakcija, 1993. gada 1. decembris, OV 1994, C 16, 10. lpp.).

17 — Skat. regulas grozītā priekšlikuma, kas paredzēts ar Padomes 1995. gada 23. oktobra Kopējo nostāju (EK) Nr. 25/95 nolūkā pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām (OV C 320, 1. lpp.), 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

18 — Kā norāda Komisija, šis saraksts atspoguļo darba grupas, kas apvieno dalībvalstu kompetento iestāžu ekspertus, diskusiju rezultātus par to, vai pārtikas produkts ir jākvalificē kā "jauns" (http://ec.europa.eu/food/safety/novel_food/catalogue/index_en.htm).

19 — Saskaņā ar šīs regulas preambulas 8. apsvērumu tās piemērošanas jomai principā vajadzētu būt tādai pašai kā Regulas Nr. 258/97 piemērošanas jomai.

57. Visu šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka Regulas Nr. 258/97 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā ietvertā norāde uz pārtikas produktiem "ar jaunu pirmatnējo molekulāro struktūru" ir jāsaprot kā tāda, kas attiecas uz vielām, kam ir tāda molekulārā struktūra, kas līdz šīs regulas spēkā stāšanās datumam Savienībā nav tikusi izmantota cilvēku pārtikā.

58. Jāatgādina, ka atšķirīga interpretācija izraisītu to, ka no Regulas Nr. 258/97 piemērošanas jomas tiktu izslēgta vesela pārtikas produktu kategorija, proti, jaunie pārtikas produkti, kuru sastāvā ir minerālas izcelsmes vielas, kas apdraudētu tiesiskā regulējuma vispārējo raksturu un, iespējams, kompromitētu tās mērķi nodrošināt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni. Ievērojot šo mērķi, būtu nepieļaujami, ka minerālas izcelsmes vielas, kas Savienībā nekad nav tikušas izmantotas cilvēku pārtikā, atšķirībā no organiskajām vielām pirms to laišanas tirgū Savienībā netiktu pakļautas nekādam nekaitīguma izvērtējumam.

Secinājumi

59. Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai atbildēt uz *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavārijas Federālā administratīvā tiesa) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 27. janvāra Regulas (EK) Nr. 258/97, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām, kurā grozījumi pēdējoreiz izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Regulu (EK) Nr. 596/2009, 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā ietvertais jēdziens "pārtikas produkts vai pārtikas produkta sastāvdaļa ar jaunu pirmatnējo molekulāro struktūru" aptver minerālas izcelsmes vielu, kura pastāv dabā un kura nav tikusi izmantota ražošanas procesā, kas varētu izmainīt tās molekulāro struktūru, ja līdz 1997. gada 15. maijam šo struktūru nav uzsākts izmantot Savienības teritorijā patērēta pārtikas produkta sastāvā.